פרשת במדבר תשס"ה Vol. 2 No. 40

THE WORDS WITHIN THE OPENING קריאת שמע OF קריאת שמע

It should not be surprising that the words that comprise the שמע ישראל ה׳ of שמע ישראל ה׳ אלוקינו ה' אחד have received special attention. Let us begin by reviewing the choice of the word: שמע:

פירושי סידור התפילה לרוקח [מב] שמע ישראל-שמע בנומריקון ש׳או מ׳רום ע׳יניכם. ולמי? לש-די מ'לך ע'ולם. אימתי? ש'חרית מ'נחה ע'רבית.

The דיני קריאת שמע in his שמע adds:

ואם תעשה כן תקבל עליך עול מלכות שמים שהוא שמע למפרע'.

Why was the verb שמע chosen?

ספר אבודרהם דיני קריאת שמע–כתב ה״ר אליעזר מגרמיישא מפני מה נתן לישראל ליחד שמו של הקב"ה בלשון שמיעה; שאומרים שמע ישראל ולא נתן בלשון הסכת או בלשון הבנה; שכך פירושו של שמע: הבינו או השכילו שה' אלקינו ה' אחד? משלו משל למה הדבר דומה. למלך שזמן כל עבדיו לסעודה והושיבם בקתדראות של זהב והעלה להם כל מעדני עולם על גבי שלחנות של זהב. והכין לעצמו שלחן אחד קמן של זהב כמו שסדר לעבדיו והעלה עליו מאותם המעדנים שהכין לעבדיו. אמר המלך: במה יהא ניכר שאני מלך? אמר לאחד מעבדיו: לך הבא לי שני כוסות של מרגליות שיש לי בבית גנזי ושים אותם על שלחני ובהם יכירו כל הנכנסים שאני מלך. הלך העבד להביא שני הכוסות וכשהוציא הכוס הראשון מן התיבה נפל מכסה התיבה ונשבר. נתרשלו ידיו של עבד. אמר המלך: ולמה העבד מעכב? אמרו לו אדוננו המלך: נשבר כום אחד שבידיו. אמר להם: יבא בכום השלם ואשתמש בו ויכירוני שאני מלך. והמלך זה הקב״ה. והעבדים אלו ישראל שזמנם לסעודה בהר סיני ביום מתן תורה והשרה שכינתו עליהם והם אמרו (שמות כד, ז) נעשה ונשמע. חמאו בעגל ואמרו (שם לב, כג) קום עשה לנו אלהים ואבדו זכות של נעשה. אמר הקב"ה: במה שנשאר בידם, והוא זכות של נשמע, בו יהיו מיחדים את שמי בכל יום, ותעמוד להם זכות לדורות. לפיכך נתן להם יחוד שמו הגדול בלשון שמיעה.

Why was יעקב אבינו given the privilege that his name be mentioned in this ? מדרש תנאים לדברים פרק ו' פסוק ד'– שמע –שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד למה נאמר? לפי שנ׳ דבר אל בני ישראל. דבר אל בני אברהם דבר אל בני יצחק אין כתיב כאן אלא דבר אל בני ישראל. זכה אבינו יעקב שיאמר הדבור לבניו לפי שהיה אבינו יעקב מפחד כל

^{1.} When the words עול מלכות שמים are reversed, their first letters spell the word "שמע".

ימיו ואומר אוי לי שמא תצא ממני פסולת כדרך שיצאת מאבותי. אברהם יצא ממנו ישמעאל. יצחק יצא ממנו עשו. אבל אני לא תצא ממני פסולת כדרך שיצאת מאבותי. כן הוא אומר (ב׳ כ״ח כ׳) וידר יעקב נדר לאמר. וכי עלת על לב שהיה יעקב אבינו אומר אם נתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש הוא לי לאלקים אם לאו אינו לי לאלקים? ת"ל (שם כ"א) ושבתי בשלום אל בית אבי והיה ה' לי לאלקים. מכל מקום מה ת"ל לי לאלהים? אלא שייחל שמו עלי שלא תצא ממני פסולת מתחלה ועד סוף. והרי אמרו (שם ל״ה כ״ב) ויהי בשכן ישראל בארץ ההיא וילך ראובן וישכב, כיון ששמע יעקב כן נזדעזע. אמר: אוי לי שמא אירע פסולת בבני? עד שנתבשר מפי הקב״ה שעשה ראובן תשובה שנאמר: ויהיו בני יעקב שנים עשר. והלא בידוע ששנים עשר הן? אלא שנתבשר מפי הקב״ה שעשה ראובן תשובה. וללמדך שהיה ראובן מתענה כל ימיו שנ' (שם ל"ז כ"ה) וישבו לאכל לחם. וכי עלת על לב שהיו אחיו יושבין ואוכלין לחם ואחיהם הגדול אינו עמהם? אלא ללמדך שהיה ראובן מתענה כל ימיו עד שבא משה וקיבלו בתשובה שנ' (דב' ל"ג ו') יחי ראובן ואל ימות. וכן אתה מוצא כשהיה יעקב נפטר מן העולם קרא להן לבניו והוכיחן כל אחד ואחד בפני עצמו שנ׳ (בר׳ מ״ם א׳) ויקרא יעקב אל בניו ראובן בכורי אתה: שמעון ולוי אחים: יהודה אתה יודוך אחיך. מאחר שהוכיחן כל אחד ואחד בפני עצמו וחזר וקראן כולן כאחד אמר להם: שמא יש ביניכם מחלוקת על מי שאמר והיה העולם? אמרו לו: שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, כשם שאין בליבך מחלוקת כך אין בלבינו מחלוקת, אלא ה' אלקינו ה' אחד. ועליה הוא אומר (שם מ"ז ל"א) וישתחו ישראל על ראש המטה. וכי יעקב משתחוה על ראש המטה? אלא שהודה ושיבח שלא יצא ממנו פסולת. ויש אומרין וישתחו ישראל על ראש הממה על שעשה ראובן תשובה: ד"א שאמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. אמר לו הקב"ה: יעקב שהייתה מתאוה כל ימיך, נתון לך שיהיו בניך משכימין ומעריבין וקורין קרית שמע.

The significance of the word: אור significance of the word:

דברים רבה פרשה ב ד"ה שמע ישראל-שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד- הלכה: אדם מישראל שקרא קריאת שמע ולא דקדק באותיותיה מהו שיצא ידי חובתו? כך שנו חכמים: קרא ולא דקדק באותיותיה, ר' יוסי אומר יצא; ר' יהודה אומר לא יצא. ואיזהו דקדוק אותיות? למדונו רבותינו: בכל לבבכם צריך להפריש בין למ"ד ללמ"ד, ואבדתם מהרה צריך להפריש בין מ"ם למ"ם. ואמר רב יהודה בשם רב: ואם היה קורא את שמע ומהלך צריך הוא לקבל מלכות שמים מעומד. ואיזהו מלכות שמים? ה' אלקינו ה' אחד. ומהיכן זכו ישראל לקרות שמע? אמר רבי פנחם בר חמא: ממתן תורה זכו ישראל לקרות שמע. כיצד? את מוצא לא פתח הקב"ה בסיני תחלה אלא בדבר זה. אמר להם: שמע ישראל (דברים ה', א') אנכי ה' אלקיך, נענו כולן ואמרו ה' אלקינו ה' אחד. ומשה אמר: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. רבנן אמרי: אמר הקב"ה לישראל: בני כל מה שבראתי בראתי מוגות; שמים וארץ זוגות; חמה ולבנה זוגות; אדם וחוה זוגות; העולם הזה והעולם הבא זוגות אבל כבודי אחד ומיוחד בעולם. מנין? ממה שקרינו בענין: שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד.

עסו. 2 No. 40 פרשת במדבר תשס"ה

TRANSLATION OF SOURCES

"ש" represents the word: Si'oo-lift; the letter "מ" represents the word: Marohm-towards the heavens and the letter "ט" represents the word: Eineichem-your eyes. To whom? The letter "ט" represents the word: Shadai-one of G-d's names; the letter "מ" represents the word: Melech-king and the letter "ע" represents the word: Olam-world. When? The letter "ט" represents the word: Schacharit; the letter "ט" represents the word: Mincha and the letter "ט" represents the word: Arvit.

חברהם שמע ספר אבודרהם -If you follow these instructions, you will accept the yoke of G-d's hegemony. This thought is represented by viewing the letters of Shema in reverse order as an abbreviation: the letter "ע" represents the word: Ohl-yoke; the letter "ע" represents the word: Malchut-kingdom and the letter "ש" represents the word: Shamayim-heaven.

חפר אבודרהם דיני קריאת שמע-Rabbi Eliezer from Germeiza wrote: Why was the word: Shema chosen as the word by which Jews proclaim that G-d is one? Why do they say: Shema Yisroel and not another verb such as "Haskeis" (take heed) or "Havanah" (understand) which is what the word Shema means in this context, understand that G-d is our G-d, G-d is one. The answer to this question can be understood through a parable. A king once summoned all of his subjects to a banquet. He sat them in golden chairs and fed them the best food on tables of gold. The king prepared for himself a small gold table similar to the tables that were prepared for his subjects and he placed similar food in front of himself on his table. The king said: How will anyone recognize that I am the king? The king then asked one of his servants: go to my warehouse and bring me two pearl covered glasses that I will place on my table. Everyone will then recognize that I am the king. The servant went to bring the two glasses. When he took the first glass out of the cabinet, the glass fell out of the cabinet and broke. The hands of the servant began to weaken. The king asked: what is delaying the servant who was to bring the glasses? The king was told that one of the glasses broke. The king said: let him bring the unbroken glass and I will use it and everyone will recognize that I am the king. The meaning of the parable is as follows: The king represents G-d. The subjects are the Jewish people who G-d invited to a great event at Mount Sinai when the Torah was given and G-d's presence filled the area. The Jews responded at that time by saying: Naaseh V'Nishma-we will do and we will listen. The Jews then proceeded to sin with the Golden calf. In doing so they used a similar word: Koom Aseh Lanu Elokim, come make us a god. By using the word "aseh", they lost whatever merit they had gained by saying: Naaseh. G-d then said: with the word that is left, Nishma, in the merit of the word: Nishma, with that word Jews will proclaim that I am the only one each day and it will gain merit for them in each generation. That is why the Torah provided that the obligation to declare that G-d is one begin with the word "Shema.".

made a vow. Did you really believe that the verse meant that Yaakov made a vow that if G-d provided him food to eat and clothing to wear that only then would Yaakov accept G-d and if not he would not accept G-d? That is why it is written in the next verse: Should I return in peace to my father's house then G-d will be my G-d. Why did the verse use the word "Li L'Elokim"? These words were chosen to convey the thought that G-d will be Yaakov's G-d if Yaakov's children never go astray. Yaakov faced a concern as it is written in the verse: (Breishit 35, 22) While Yaakov was residing in the land, Reuven interfered with his father's sleeping arrangements. When Yaakov heard what happened he became agitated: Is this an indication that one of my children is about to go astray? He remained concerned until Hashem gave him the news that Reuven performed Tshuva as it is written: That the children of Yaakov totalled twelve. Did we not know that Yaakov had twelve sons? This meant that Hashem had told Yaakov that Reuven had undergone Tshuva. It also taught you that Reuven took upon himself a life long obligation to fast until Moshe Rabbenu came along and accepted Reuven's Tshuva as it is written: (Devarim 33, 6) Live Reuven and do not die. You also find that before Yaakov died, Yaakov called together his children and admonished each one individually as it is written: (Breishit 49, 1) Yaakov called to his sons: Reuven you were my first born; Shimon and Levi, brothers that acted in concert. Yehuda-Your brothers will acknowledge you. After admonishing each one and then calling them to appear together, Yaakov asked them: Perhaps there is found among you, some who have a dispute with G-d. Yaakov's sons answered him: Shema Yisroel Hashem Elokeinu, Hashem Echad; just as you have no disputes with G-d so too we have no disputes with G-d. Contrary to that, Hashem is our G-d. Hashem is one. That is the point of the verse: (Bresihit 47, 31): And Yaakov bowed down from the top of his bed. Did Yaakov really bow down from the top of his bed? It meant that Yaakov acknowledged G-d's goodness and praised Hashem for the fact that none of his children went astray. Some say that the verse means that Yaakov bowed from the top of the bed to acknowledge the fact that Reuven did Tshuva. Another explanation: that Yaakov recited: Baruch Shem Kvod Malchuto. Hashem said: Yaakov, because you were concerned all your life that your children not go astray, I give you the honor that your children recite Kriyat Shema invoking your name, morning and night.

ישראל-If a Jew reads Kriyat Shema and is not careful in pronouncing the words, does he fulfill his obligation? This is what the Rabbis taught: One who recites Kriyat Shema and is not careful in pronouncing the letters, Rabbi Yossi said: he still fulfills his obligation; Rabbi Yehudah said: he does not fulfill his obligation. Which words require special attention? Our Rabbis taught: B'Chol Livavchem-pause between the pronunciation of the letter "lamed" which ends the word: B'Chol and the pronunciation of the letter "lamed" which begins the word: Livavchem. With the words: "V'Avaditem Mihaira", pause between the pronunciation of the letter "Mem" which ends the word: V'Avaditem and the pronunciation of the letter "Mem" which begins the word: Mihaira. Rabbi Yehuda also taught in the Name of Rav: If one is about to begin reciting Kriyat Shema while walking, he should stop for a moment to accept the voke of G-d's hegemony over himself. Which words convey that message? Hashem Elokeinu Hashem Echad. On what basis did the Jews merit to be able to recite Kriyat Shema? Rav Pinchas the son of Chama said: From Matan Torah the Jews earned the merit to be able to recite Kriyat Shema. How do we learn that fact? You find in the Torah that G-d did not begin delivering the Ten Commandments until after G-d said: (Devarim 5, 1) Shema Yisroel and then G-d began: Anochi Hashem Elokecha. The Jews answered in one voice: Hashem Elokeinu Hashem Echad. Moshe then responded by saying: Baruch Shem Kvod Malchuto L'Olam Va'ed. The Rabbis taught: the Ribbono Shel Olam said to the Jews: my children, with all that I created, I created each of them in pairs: heaven and earth are a pair; the sun and the moon are a pair; Adam and Eve were a pair; this world and the next world are a pair; but My Honor is One and I am a distinct One. How do we know that? based on the verse that we read: Shema Yisroel Hashem Elokeinu Hashem Echad.